

Adabi posjete mesdžida Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem uz dodatak o propisima Hadždža i Umre

Abdulaziz b. Abdullah b. Baz

Ne postoji ni jedan ibadet a da ga Allah ili Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nisu pojasnili, njegovu kakvoću i način.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je obavio hadždž jednom, i taj hadždž je nazvan Hadždžetul veda' ili hadždž u kojem se oprostio (vede'a) od ljudi. Prilikom toga je pojasnio svome Ummetu kako se obalja hadždž u potpunosti; rekao je: (Uzmite od mene vaše obrede), a u ovoj knjizi ćete naći propise obaljanja hadždža uz propise posjete poslanikove džamije i klanjanja u njoj.

<https://islamhouse.com/248111>

- [Adabi posjete mesdžida Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, uz dodatak o propisima Hadždža i Umre](#)
  - [UPOZORENJE !!!](#)
  - [Propisi i način obavljanja Hadždža](#)
  - [Najbolja dova – dova na dan Arefata](#)
  - [Kada biva nagrada nijeta kao i nagrada učinjenog djela?](#)
  - [Propis putovanja u nevjerničke zemlje - Islamski stav o imetku utrošenom pri tome putovanju -](#)

Adabi posjete mesdžida Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, uz dodatak o propisima Hadždža i Umre

Zahvala pripada Allahu jedinom koji nema sudruga, neka je mir i spas na njegova roba i poslanika Muhameda-pečata svih poslanika, na njegovu porodicu, [ashaba i sve one koji ih sljede do sudnjega dana a zatim:](#)

Od suneta je da se posećuje mesdžid Allahova Poslanika s.a.v.s prije ili poslije Hadždža na osnovu onoga što je preneseno u ispravnim zbirkama hadisa, [a od Ebu Hurejre radijallahu anhu se prenosi da je rekao:](#) Rekao je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem.:

"Namaz u ovom mom mesdžidu bolji je hiljadu puta od namaza obavljenog drugdje, osim namaza obavljenog u mesdžidu Haram ([u Mekki](#))." Muslim

Također se bilježi od Ibn Omera da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem. [rekao:](#)

"Namaz u ovom mom mesdžidu vrjedni je hiljda puta od namaza obavljenog drugdje osim obavljenog u mesdžidu Hamram ([Mekka](#))." Muslim

Od Abdullah Ibn Zubejra radijallahu anhu se prenosi da je kazao: Rekao je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem: "Obavljeni namaza u ovom mom mesdžidu vrjedni je od hiljadu namaza obavljenih drugdje, osim u mesdžidu Haram. Namaz u mesdžidu

Haram vrijedni je sto puta od namaza u ovom mom mesdžidu."
Ahmed, Ibn Huzejem, Ibn Hiban.

A od Džabira radijallahu anhu se prenosi da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem rekao:

"Namaz u ovom mome mesdžidu bolji je hiljadu puta od namaza obavljenog drugdje, osim obavljenog u mesdžidu Haram, a obavljeni namaz u mesdžidu Haram bolji je od stohiljada namza drugdje obavljeni." Ahmed i Ibn Madže

Mnogo je hadisa koji govore o pomenutoj temi tako da ih nećemo sada nabrajati, nego ćemo preći na konkretne postupke tokom zijareta (posjete) samom mesdžidu jer to je ono što je bitno! Dakle, kada musafir ili gost stigne do samoga mesdžida Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, **od sunneta je da ukorači desnom nogom u mesdžid izgovarajući dovu:**

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ،
وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ.

"E'uzu bi-l-Lahi-l-azimi ve bi vedžihih-i-l-keri-mi ve sultanihi-l-kadimi mine-š-šejtani--radžim, "Bismi-l-Lah, ve-s-salatu ve-s-selamu' ala Resuli-l-Lah." "Allahumme-ftahli ebva-be rahmetike."

Sklanjaj se u okrilje Allaha Velikog, pred Njegovo lice časno, Njegovu vlast Pravječnu - pred šejtanom prokletim. ime Allaha, i spas i mir Njegovu Poslaniku. Allah u moj, otvori mi vrata milosti Tvoje! (**Muslim**)

Kao što je sunnet da se kaže prilikom ulaska u bilo koji mesdžid, a nema posebnoga zikra odnosno dove za mesdžid Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem. Zatim će klanjati dva rekata u pozdrav mesdžidu (**Tahijjetu-l-mesdžid**), tokom namaza dovit će Allahu šta

želi od dunjalučki i ahiretski dobara te truditi se da bude skrušen tokom namaza, a ukoliko bude u mogućnosti da klanja u bašči Rawda to je bolje i vrijednije na osnovu riječi Allahova poslanika sallallahu alejhi ve sellem:

"Sve što je između moje kuće i minbera je bašča od Džennetski bašči".

Po završenom namazu posjetit će kabur Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, te kabure halifa Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, Ebu Bekra رضي الله عنه.a. i vođe pravovjerni Omera رضي الله عنه.a. **te će sa smirenošću i blagim tonom reći:**

"Es-Selamu Alejke We Rahmetullahi We Berekatuhu Ja Resullallah"

Neka je Allahov mir, spas, blagoslov i bereket na tebe o Allahov Poslaniče! kao što se bilježi u hadisima od Ebu Hurejre رضي الله عنه.a. **da je rekao:** Rekao je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem:

"Neće niko od vas da me poselami a da mi Allah neće povratiti dušu da mu odgovorim (**vratim**) na selam"

No, **ukoliko bi musafir tokom posjete kazao nesto drugo poput riječi:** " Neka je Allahov mir na tebe Allahov Poslaniče, neka je na tebe mir najodabranije Alalhovo biće, neka je na tebe mir gospodine i predvodniče svih poslanika, vođo pravovjernih. Svjedočim da si prenio poslanstvo i izvršio povjerenje, uputio ummet i borio se na Allahovom putu istinskom borbom(**džihadom**) – nema smetnje da se bilo šta od ovoga kaže jer je sve to od Poslanikove ostavštine, **potom će da donese sallavat na Njega a radeći po riječima Uzvišenog:**

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا [٣٣-٥٦]

"Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika.O vjernici, blagosiljate ga i vi i šalžite mu pozdrav!"

Nakon ovoga će se pomjeriti malo u desno (**korak**) potom će da poselami Ebu Bekra رضي الله عنه.a. **rječima**:

"Es-Selamu Alejke We Rahmetullahi We Berekatuhu Ja Halifet-u-Resullallah"

Neka je Allahov mir, spas, blagoslov i bereket na tebe o halifo Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, te nakon toga će se pomjeriti opet malo u desno i poselamiti Omera رضي الله عنه.a. **rijčima**:

"Es-Selamu Alejke We Rahmetullahi We Berekatuhu Ja Emire-l-Mu'minin"

Neka je Allahov mir, spas, blagoslov i bereket na tebe o vođo pravovjernih!

Ibn Omer je imao običaj da prilikom posjete kaburovima kaže: Mir na tebe Allahov Poslaniče, mir na tebe o Ebu Bekre, mir na tebe o oče te bih nakon toga otišao ne dodajući ništa na to!

Ova posjeta kaburovima je svojstvena samo za muškarce a za žene nije propisana na osnovu riječi Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem:

"Prokleo je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem žene koje često posjećuju kaburove te onoga ko pravi mesdžide na kaburovima i onoga ko na njima pali svijeće."

Što se tiče posjete samom mesdžidu ona je propisana i za muškarce i za žene na osnovu hadisa kojeg smo ranije pomenuli a koji govore o fadlu i vrjednosti posjete istom.

Od sunneta za musafira jeste da klanja svih pet dnevnih namaza u mesdžidu Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, te da što više provodi vremena u samom mesdžidu provodeći vrijeme učeći Ku'ran, zikreći i tržeći oprosta za sebe i svoju porodicu a i sve muslimane. Također će klanjati koliko je u stanju dobrovoljnih namaza s ciljem postizanja nagrade koju je obećao Mustafa sallallahu alejhi ve sellem. [Od lijepi stvari je da tokom boravka u mesdžidu klanja dobrovoljne namaze u samoj bašči Rawda na osnovu hadisa Allahova poslanika sallallahu alejhi ve sellem:](#)

"Sve što je između moje kuće i minbera je bašča od Džennetski bašči".

Što se tiče propisanih namaza tj. farzova obaveza je musafiru a i mukimu ([sjediocu](#)) da čuva namaze te da ih klanja na vrijeme u prvom saffu i u džematu, [na osnovu riječi Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem:](#)

"Kada bi ljudi znali koja je vrijednost EZANA i prvoga SAFFA, takmičili bih se u tome tako kada ne bi našli mjesto ([u prvom saffu](#)) osim da izvlače-izvlačili bi" Buhari i Muslim

A također riječi Mustafe sallallahu alejhi ve sellem ašhabima [ﷺ](#).a:

"Približite se i popunite saff ([prvi saff](#)) a oni iza vas neka se povode za vama; neće čovjek stalno kasniti na namaz a da ga Allah neće unazaditi " Muslim

Bilježi Ebu Davud od Aiše [ﷺ](#).a. da je kazala, [rekao je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem:](#)

"Neće čovjek kasniti na namaz ([prvi saff](#)) a da ga Allah neće unazaditi sve dok ne uđe u vatru"

Također je Mustafa sallallahu alejhi ve sellem kazao svojim ashabima radijallahu anhu:

"Zar se nećete posaffati kao što se meleki saffaju pred svojim Gospodarom Uzvišenim? Rekoše, [o Allahov Poslaniče kako se meleki saffaju pred svojim Gospodarom? Reče:](#) Upotpunjuju prvi saff te se zbiju i poravnaju! " Muslim

Ispravnim putem je prenešeno da je Poslanik sallallahu alejhi ve sellem podsticao ashabe na upotpunjavanje prvog saffa, no ukoliko to primjenimo na stvarnost mesdžida vidjet ćemo da je desna strana mesdžida van bašče Rawda te javlja se pitanje šta u datoj situaciji uraditi odnosno kako postupiti? Reći ćemo, desna strana je vrednija u namazu odnosno sam prvi saff od bašče te je obaveza da se prvi saff upotpuni i poravna pa makar to i bilo van bašče Rawda a sve navedeno na osnovu riječi i hadisa Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem koje smo ranije citirali u datoj temi. Od stvari koje su zabranjene jeste ljubljenje bašče Rawda te je zabranjeno tavaf činiti oko nje i slično, jer to nije prenešeno od ispravnih prethodnika ([Selefu's'Saliha](#)) nego je to BID'A ([novotarija](#)). Nije dozvoljeno musafiru da pita odnosno moli Poslanika sallallahu alejhi ve sellem za ispunjavanje neke potrebe ili izlazak iz neke teškoće ili bolesti, jer sve navedeno se isključivo traži i moli samo od Allaha Uzvišenog! Traženje i molba svega pomenutog od nekoga drugog mimo Allaha Uzvišenog je ŠIRK ([pripisivanje druga](#)) i obožavanje nekoga drugog mimo Allaha. Islamsko vjerovanje je izgrađeno na dva stuba, jedan od njih je da se ne obožava ništa mimo Allaha a drugi je da se to obožavanje vrši samo na način kako je to Muhammed sallallahu alejhi ve sellem radio i preporučio da radimo. Dakle, [to znači:](#)

"Nema Boga sem Allaha i Muhammed je Njegov Poslanik".

Na osnovu ovoga nije dozvoljeno nikome da traži od Poslanika sallallahu alejhi ve sellem izlječenje, opskrbu...[sve je to u Allahovim](#)

rukama i Njegovo vlasništvo i ne traži se ni od koga drugog osim od posjedaoca istog a to je bez dvojbe Allah Slavljeni! Kaže Allah Uzvišeni:

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مَلِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ [٤٤-٣٩]

Reci: "Niko ne može bez Njegove volje posredovati, vlast na nebesima i na Zemlji Njegova je, a poslije - Njemu ćete se vratiti."

Zauzimanje može da bude od strane Poslanika, meleka, dobri ljudi no samo dok su živi....a zauzimanje (**Šefat**) od mrtvi sve jedno da li ti mrtvi bili poslanici ili evlije (**dobri ljudi**) nije dozvoljeno i biva širkom. Kako mrtva osoba ne može sebi da pomogne tako nemože ni drugom? Mrtvom insanu se prekidaju sva dijela osim troje što je navedeno u hadisu ispravnim putem prenosioca.

🕌 vjerodostojnoj zbirci od imama Muslima se bilježi hadis od Ebu Hurejre رضي الله عنه.a. da je rekao, **rekao je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem:**

"Kada umre sin Ademov prekidaju se njegova dijela osim u tri slučaja: trajna sadaka (**vakuf**), znanje kojim se koriste ljudi poslije njega ili dobro odgojeno dijete koje čini dovu (**moli za njega**) za njega."

Ono što je bilo dozvoljeno za vrijeme Poslanikova sallallahu alejhi ve sellem života, jeste traženje Šefata (**zauzimanje**) njega za ashabe i one koji su tražili da im on sallallahu alejhi ve sellem dovi, a to će također biti dozvoljeno i na Sudnjem danu kada budu svi poslanici odbili da se zauzimaju kod Allaha a Muhamed sallallahu alejhi ve sellem će kao najodabranije biće zauzimati se kod Allaha za ummet. Samo zauzimanje odnosno traženje Šefata od živih je dozvoljeno, a praksa ashaba je to pokazala kada su oni tražili da se Poslanik za njih

zauzima. Tako kada bih čovjek rekao svome bratu u vjeri čini Šefat za mene tj. [traži od Gospodara za mene to i to; a to je u stvari u značenju:](#)

Dovi Allahu za mene! Dozvoljeno je da se traži sve što je lijepo i dozvoljeno u vjeri, no na Sudnjem danu nije dozvoljeno nikome da se zauzima i traži nešto osim Allahovom dozvolom, [kao što je rekao Uzvišeni u Kur'anu :](#)

" مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ "

"Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?!"

Stanje umrle osobe jeste posebno stanje, te nije dozvoljeno ništa da se traži niti pak šta ostaje iza umrle osobe osim troga ([3 dijela koja ostaju iza umrloga](#)) a u to ne spada Šefat odnosno zauzimanje!!!

Nema sumnje da je Poslanik sallallahu alejhi ve sellem po preseljenju odnosno smrću živ životom u Berzahu. Taj život je potpuni od života kojem žive šehidi, jer Poslanici su na većem stepenu od šehida a taj život nije od života i osobina ovoga dunjalučkog života a također nije od života koji će živjeti na Sudnjem danu. Tačnije rečeno taj život je nešto što mi ne možemo da dokučimo niti spoznamo, znanje o tome ima naš tvorac Allah Uzvišeni. [Dokaz svemu ovome gore rečenom jesu i riječi Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem:](#)

"Neće niko od vas da me poselami a da Allah Uzvišeni neće mi povratiti dušu sve dok mu ne odvratim na selam."

Ovo upućuje da je on sallallahu alejhi ve sellem mrtav, te da mu duša napušta tijelo, te kada ga neko poselami Allah mu povrati dušu da odvrati pozdrav ([selam](#)).

Dokazi koji upućuju na to da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem mrtav su mnogobrojni u Kur'anu i sunnetu, no da je on "živ" nekim drugim životom (**Berzah**) to ne sprečava ovodunjalučka smrt, baš kao što su šehidi živi životom koji je spomenut u Kur'anu :

"وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ [١٦٩-٣]

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ [١٧٠-٣]

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلِهِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ [١٧١-٣]

"Nikako ne smatraj mrtvima one koji su na Allahovu putu izginuli! Ne, oni su živi i u obilju su kod Gospodara svoga, radosni zbog onoga što im je Allah od dobrote Svoje dao i veseli zbog onih koji im se još nisu pridružili, za koje nikakva straha neće biti i koji ni za čim neće tugovati; radovaće se Allahovoj nagradi i milosti i tome što Allah neće dopustiti da propadne nagrada onima koji su bili vjernici."

Svrha svega ovoga rečenog jeste da se muslimani upozore na greške ili čak širk koji bih se mogao desiti ukoliko čovjek ne bi znao sve spomenuto gore od stvari koje su propisane za musafira mesdžida Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem.

Stvari koje čine pojedini musafiri kod kabura Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem tj. podizanje glasova kao i dugo stajanje kod samoga kabura je suprotno praksi ispravnih prethodnika i nije dozvoljeno. Allah Uzvišeni je zabranio podizanje glasova iznad poslanikova glasa, te raspravljajanje kao što raspravljaju jedni sa drugima - **sama praksa i ono što je propisano jeste stišavanje glasova kao što kaže Uzvišeni :**

"يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ [٢-٤٩]

إِنَّ الَّذِينَ يَعْصُونَ أَسْوَأَتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَأَجْرٌ عَظِيمٌ " [٣-٤٩]

"O vjernici, ne dižite glasove svoje iznad Vjerovjesnikova glasa i ne razgovarajte s njima glasno, kao što glasno jedan s drugim razgovarate, da ne bi bila poništena vaša djela, a da vi i ne primijetite. One koji utišaju glasove svoje pred Allahovim Poslanikom - a to su oni čija je srca Allah prekalio u čestitosti - čeka oprost i nagrada velika."

A što se tiče dugog stajanja kod kabura ono je također prekršaj jer dovodi do gužve i podizanja glasova na tome mjestu a sve te radnje su prekršaji obuhvaćeni gore pometnutim ajetom. Sam Poslanik sallallahu alejhi ve sellem je poštovan živ i mrtav i ne priliči ništa od navedenog da se čini kod njegova kabura. **Također od propusta i stvari koje su zabranjene jeste da mnoge hadžije dižu ruke okrenuti spram kabura i dove – sve ovo je suprotno praksi ispravnih prethodnika te je novotarija uvedena u vjeru a rekao je Mustafa sallallahu alejhi ve sellem:**

"Držite se sunneta i sunneta mojih ispravnih (upućenih) halifa poslije mene, uhvatite se čvrsto očnjacima (za sunnet) a klonite se novi stvari, doista je svaka nova stvar novotarija a svaka novotarija je zabluda." Ebu Davud i Nesai.

Također je kazao sallallahu alejhi ve sellem:

"Ko uvede u ovu našu stvar (vjeru) nešto što nije od nje, to se odbija." Buhari dok u Muslimovoj zbirci stoji:

"Ko bude uradio neko djelo koje nije od naše vjere, to se odbija."
Muslim

Prenosi Alija Ibn Husejn ZejnulAbidin ؑ.a. da je vidio čovjeka kod kabura Alalhova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem da dovi, **te mu je to zabranio i rekao:** Hoćeš li da ti kažem hadis kojeg sam čuo od oca a on od djeda a on od Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem da je kazao:

"Ne uzimajte moj kabur za praznovanje, ne činite vaše kuće kaburovima i donosite salavat na mene, jer vaši salavati (pozdravi) bivaju preneseni meni ma gdje vi bili." Makdisi

Od stvari koje se također mogu primijetiti kod kabura Allahova poslanika sallallahu alejhi ve sellem jeste i to da se hadžije prilikom pozdrava naginju prema naprijed u čast i pozdrav Poslaniku sallallahu alejhi ve sellem a što je zabranjeno a nije poznato da je iko od ashaba Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem tako nešto činio i obaveza je da se klone toga. To nije dozvoljeno ni kod kabura Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem niti bilo gdje drugo kao što bilježi hfz. Ibn Hadžer ؑ.h. u knjizi "Fethul-Bari" prenoseći stavove uleme po istom pitanju. Ova stvar je jasna svakome onom ko slijedi sunnet i praksu ispravnih prethodnika, no onome koga pobijede njegove strasti i pristranost u slijepom slijeđenju nekoga - ta on i njegovo djelo su u Allahovim rukama i On će da bude sudac tome! Molim Allaha Uzvišenog za uputu nama i njima (zalutalim, zavedenim) kao i postojanost u vjeri. Amin

Na svim muslimanima je da slijede Kur'an i Sunnet, te ispravne prethodnike jer će samo tako uspjeti. **Kazao je imam Malik Allah mu se smilovao:**

"Ništa neće popraviti ljude ovoga ummeta osim što je popravilo one prve (ashabe)"

A poznato je da stvar koja je popravila prvu generaciju sa kojom je Allah zadovoljan jeste sljeđene Kur'ana i menhedža Mustafe

sallallahu alejhi ve sellem te njegovih ispravni halifa i svih onih koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana!

UPOZORENJE !!!

Posjeta kaburu Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem nije obaveza a niti uslov za ispravnost Hadždža kao što smatraju neki ljudi, nego je to lijepo (**mustehab**) onome ko posjeti mesdžid Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem ili bude pak u njegovoj blizini. Onaj ko se nalazi daleko od mesdžida Allahova Poslanika nije mu obaveza da se sprema da posjetiti kabur a sunnet je da posjeti mesdžid i da se za to spremi. Čovjek kada dođe u posjetu mesdžida posjetit će i kabur Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem kao i kaburove Ebu Bekra i Omera رضي الله عنهما.a. **Ovim činom posjeta kaburovima neće biti ciljana nego popratna radnja u toku posjete mesdžida Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem a radeći po riječima Mustafe sallallahu alejhi ve sellem:**

"Ne putuje se (**radi ibadeta**) osim u tri mesdžida: mesdžidu Haram, moj mesdžid i mesdžidu Aksa "

Iz ovoga hadisa jasno vidimo da nema ciljane posjete kaburovima niti drugim nekim mjestima osim navedena tri koje je Mustafa sallallahu alejhi ve sellem spomenuo i odobrio, a On je taj koji je ovom ummetu ukazao na svaki hajr da čine i na svako zlo da ga se klone.

Svi one koji se suprotstavljaju svemu gore navedenom upozorio je sam Allahov poslanik sallallahu alejhi ve sellem. **u hadisu:**

"Ne uzimajte moj kabur za praznovanje, ne činite vaše kuće kaburovima i donosite salavat na mene, jer vaši salavati (**pozdravi**) bivaju preneseni meni ma gdje vi bili. " Makdisi

Riječi neuzimajte moj kabur praznikom (**slavljem**) su ustvari riječi ne putujte na put s nijjetom posjete mom kaburu, a mi smo svjedoci danas da se to krši i da se ne slijede riječi onoga koji ne priča po hiru svome nego po objavi koja mu se objavljuje!

Mnogo je hadisa koji su izmišljeni na spomenutoj temi a koji su da'if ili Izmišljeni a neki od njih su :

"Ko obavi hadždž a ne posjeti mene ta on me ne voli! "

"Ko me posjeti poslije smrti kao da me posjetio dok sam bio živ."

"Ko me posjeti i moga oca Ibrahima alejhi selam u jednoj godini ja mu garantujem kod Allaha Džennet"

"Ko posjeti moj kabur zagantovan mu je moj Šef'at (**zauzimanje**)"

Svi ovi navedeni hadisi i mnogi drugi koji su na istu temu nisu preneseni od Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem kao što je to kazao hafiz Ibn Hadžer u svome dijelu " Telhis " nakon što je spomenuo mnoge predaje i hadise te njihove neispravne senede (**lance prenosioaca**).

Kaže hafiz Ukajli rah.: "Na ovu temu nije ništa pouzdano preneseno" a šejhu-1-islam Ibn Tejjmije rah. **kaže**: Svi ovi hadisi su izmišljeni!!!

Lijepo je musafiru da tokom posjete gradu Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem - Medini posjeti i mesdžid Kuba i da klanja u njemu, a što je zabilježeno u vjerodostojnim zbirkama hadisa. rah. hadisu od Ibn Omera rah. **se prenosi da je kazao**:

"Allahov poslanik sallallahu alejhi ve sellem bi posjećivao na jahalici ili piješice mesdžid Kuba i klanjao u njemu dva rekata."

Od Sehla Ibn Hanife رضي الله عنه.a. se prenosi da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem rekao:

"Ko se očisti kod kuće (uzme abdest ili gusul) zatim ode do mesdžidu Kuba te klanja u njemu dva rekata ima nagradu umre" Ahmed, Ibn Madže, Nesai, Hakim.

Od sunneta je također da se posjeti Bekia (mezarje) te kaburovi šehida odnosno kabur Hamze رضي الله عنه.a. jer je to praksa Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem a i njegove riječi:

"Posjećujte kaburove, zaista kaburovi podsjećaju na ahiret."Muslim

Allahov poslanik sallallahu alejhi ve sellem podučavao je ashabe dovi za umrle prilikom posjete kaburovima da kažu:

"السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاجِقُونَ، نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَاقِبَةَ."

"E-s-selamu alejkum ehle-l-dijari mine-l-mu minine ve-l-muslimine ve inna, in ša e-l-Lahu bikum lahikune. Nes elu-l-Lahe lena ve lekumu-l-afijete"

Mir s vama, stanovnici smrtničkih domova vjernika muslimana!
Mi ćemo se,
ako Allah da, priključiti vama! Allaha molimo da nama i vama oprost Svoj dadne! Muslim

🕌 zbirci hadisa od imama Tirmizija od Ibn Abasa رضي الله عنه.a. **se prenosi da je kazao:** Naišao je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem pored kaburova u Medini te se okrenuo prema njima i rekao:

"Mir vama stanovnici ovih kaburova, Allah oprostio nama i vama, vi ste naši prethodnici a mi smo na vašim tragovima (**mi vas slijedimo**) "

Iz ovoga hadisa vidimo da je posjeta kaburovima s ciljem prisjećanja na ahiret dozvoljena te tom prilikom se dovi za umrlog i moli da im se Allah smiluje i oprost. No posjeta kaburovima s ciljem dove mrtvom ili s namjerom molbe i traženja neke pomoći ili koristi od njih je zabranjeno i haram a u slučajevima biva i širkom. I na muslimanima je da budu oprezni oko iste, te da upućuju ljude stalno na dobro.

Molim Allaha da nas uputi i održi na ISTINI i PRAVOM PUTU a On je kadar sve da učini!

Ovo je ono što sam želio da kažem, Allahu pripada sva nagrada prije i poslije, neka je mir i spas na Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem, na njegovu porodicu i ashabe i sve one koji ga slijede do Sudnjega dana!

Propisi i način obavljanja Hadždža

Ovako je Poslanik sallallahu alejhi ve sellem obavio Hadždž

Allahu, uistinu, pripada svaka hvala, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, nema nikog ko ga može na stranputicu okrenuti, a koga ostavi u zabludi, nema toga ko bi ga mogao uputiti.

O ti koji želiš da obaviš Hadždž:

Molim Allaha da meni i vama da uputu i ustrajnost na onome čime je On zadovoljan, te molim Ga da nas sačuva od zabluda i fitni kao što Ga molim da nas sve pomogne u obavljanju naših obreda na način kako je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem radio te da primi od nas obrede hadža a da sve hadžije vrati zdrave i čiste od grijeha kućama a On je najbolji Zaštitnik i Pomagač!

Na samom početku savjetujem sebi a i vama bogobožnost u svim stanjima, te postojanje u vjeri, opreznost od svih stvari koje vode ka srdžbi našeg Gospodara. Od najvažnijih stvari i obaveza kojima nas je zadužio uzvišeni Allah jeste TEWHID te iskrenost u svim ibadetima a po praksi i ostavštini Mustafe, sallallahu alejhi ve sellem te slijedeći njegove riječi i dijela. Također, obaveza je na svima da svaki ibadet rade kako je on sallallahu alejhi ve sellem radio a Poslanik s.a.w.s je kazao:

"Uzmite od mene vaše obrede " (način obavljanja Hadždža).

Od najgori stvari koje čovjek može da počini ili uradi u svome životu jeste Širk (pripisivanje druga) a to je upražnjavane ibadeta nekome drugom mimo Allahu Uzvišenom, kaže Uzvišeni u Kur'anu:

" إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا " [٤٨-٤]

"Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostiće manje grijehove od toga, kome On hoće. A onaj ko drugog smatra Allahu ravnim čini, izmišljajući laž, grijeh veliki."

" وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ " [٦٥-٣٩]

"A tebi, **i onima prije tebe objavljeno je**: Ako budeš druge Allahu ravnim smatrao, tvoja djela će sigurno propasti, a ti ćeš izgubljen biti."

O Allahovi gosti : naš Poslanik sallallahu alejhi ve sellem nije obavio Hadždž osim jednom u život po hidžri iz Mekke u Medinu i taj se Hadždž zove " OPROSNI HADŽDŽ " a to je bilo na samom kraju njegova, sallallahu alejhi ve sellem života. Ashabi i svi muslimani poslije njih su naučili i preuzeli obrede Hadždža od Poslanika, **sallallahu alejhi ve sellem radeći po riječima :**

" Uzmite od mene vaše obrede "

Na osnovu ovoga obaveza svim muslimanima je da obavljaju obrede na način kako je on, sallallahu alejhi ve sellem to činio a kako je on naš učitelj i usmjeritelj time biva više i značajnije. Allah ga je poslao kao milost svim svjetovima te kao dokaz za sve Allahove robove kojima je Allah naredio da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem slijedi i učinio slijedenje njegovo uzrokom i razlogom ulaska u Džennet i spas od vatre. Ljubav prema Poslaniku, **sallallahu alejhi ve sellem je ustvari dokaz iskrenosti roba prema Gospodaru kao što kaže Allah Uzvišeni:**

[٧-٥٩] " وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ "

"Ono što vam Poslanik kao nagradu da to uzmete, a ono što vam zabrani ostavite; i bojte se Allaha jer Allah, zaista, strahovito kažnjava."

[٥٦-٢٤] " وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ "

"A vi molitvu obavljajte i zekat dajite i Poslaniku poslušni budite da bi vam se ukazala milost."

"مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا" [٤-٨٠]

"Onaj ko se pokorava Poslaniku pokorava se i Allahu; a onaj ko glavu okreće - pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš."

"لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا
[٢١-٣٣]"

"Vi u Allahovom poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onom svijetu, i koji često Allaha spominje."

"تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ [٤-١٣] وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا
وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ" [٤-١٤]

"To su Allahovi propisi. Onoga ko se pokorava Allahu i Poslaniku Njegovu - On će uvesti u Džennetske bašče, kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno ostati, i to je uspjeh veliki. A onoga ko se bude protiv Allaha i Poslanika Njegova dizao i preko granica Njegovih propisa prelazio - On će u vatru baciti, u kojoj će vječno ostati; njega čeka sramna patnja."

Kaže Uzvišeni i Slavljani :

"قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
يُحْيِي وَيُمِيتُ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ
[٧-١٥٨]"

"Reci: "O ljudi, ja sam svima vama Allahov poslanik, Njegova vlast je na nebesima i na Zemlji; nema drugog boga osim Njega, On život i smrt daje, i zato vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova, vjerovjesnika, koji ne zna da čita i piše, koji vjeruje u Allaha i riječi Njegove; njega slijedite - da biste na pravom putu bili!"

"قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ" [٣-٣١]

"Reci: "Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!" - a Allah prašta i samilostan je."

Na osnovu svega rečenog gore još jednom preporučujem bogobojaznost svima nama kako bih se uspjelo na dunjaluku i na ahiretu!

O ti koji želiš da obaviš Hadždž znaj da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem osmoga dana Zul-Hidžeta krenuo iz Mekke ka Mini izgovarajući Telbiju te je naredio ashabima da krenu na Hadždž iz svoji kuća odnosno gdje su se zadesili a nije im naredio da obave Tavaf. Ovo upućuje da onaj ko bude želio Hadždž od sunneta mu je da krene 8 dana Zul-Hidžeta ka Mini bilo da je od stanovnika Mekke ili drugdje i to učeći Telbiju povišenim tonom a nije obaveza da idu u Harem kako bih obavili početni Tavaf.

A lijepo je da hadždžije tokom oblačenja Ihrama (nijeta) radi sve one radnje koje se rade na Mikatu odnosno koje rade hadžije koje dolaze iz nekoga drugog pravca kao što je: kupanje, mirisanje i općenito čišćenje. Kao što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem rekao Aiši رضي الله عنها.a. da uradi kada je dobila hajz a već je bila ušla u obrede Umre te nije uspjela da obavi Tavaf. Naredio joj je da se okupa i da uđe u obrede Hadždža pa je to uradila i obavljala Hadždž Kiran.

Klanjao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem sa ashabima na Mini podne, ikindiju, akšam i jaciju skraćeno bez spajanja te sabah a to je praksa i postupak Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

Od sunneta za hadžije je da tokom ovoga putovanja ka Mini i poslije uče mnogo Telbiju, zikre i uče Kur'an i sve drugo što je od hajra za njega i njegovu vjeru (**predavanja, dawa...**).

Po izlasku Sunca na dan Arefata krenuo je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem sa ashabima ka Arefatu tako da su neki donosili tekbire a drugi su učili Telbiju. Po dolasku na Arefat sklonio se je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem u hlad što je dokaz da hadžije mogu po dolasku na Arefat da se sklone u hlad drveća i šatora koje imaju. Kada je Sunce prešlo polovinu neba uzjahao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem devu te održao govor i podsjetio ih i podučio obredima Hadždža, a također ih upozorio na opasnost kamate i džahilijetske običaje te im saopćio da je njihova krv, imetak i čast njima haram (**sveto**). Naredio im je da se drže Allahove knjige i sunneta njegova te im je kazao da neće zalutati sve dok se budu čvrsto držali Allahove knjige i Njegova, sallallahu alejhi ve sellem sunneta. Obaveza svim muslimanima je da se drže i čuvaju ovu oporuku ma gdje bili i u kom vremenu živjeli.

Ove obaveze se posebno odnose na Islamsku ulemu i Kadije (**sudije**) koji sude ljudima - da se drže Kur'ana i sunneta te da po njima sude a što je garant uspjeha na ovom i na budućem svijetu.

Zatim je on, sallallahu alejhi ve sellem klanjao (**imamio**) podne i ikindiju spojeno i skraćeno sa jednim ezanom i dva ikameta. Potom se je okrenuo prema kibli sijedeći na devi zikreći i doveći Allahu Uzvišenom. Dovio je podignuti ruku sve dok Sunce nije zašlo a on, sallallahu alejhi ve sellem nije postio taj dan što je dokaz da hadžije neće postiti taj dan Arefata nego će svu svoju energiju upotrebiti kako bih veličali i doveli što više svome Gospodaru.

Od Poslanika, **sallallahu alejhi ve sellem se prenosi da je kazao:**

"Nema dana u kome Allah oslobodi više ljudi od Džehennemske vatre od dana Arefata i Allah se hvali pred melekima njihovim brojem"

Te se također od njega, [sallallahu alejhi ve sellem prenosi da je kazao kako govori Allah Uzvišeni u hadisu Kudsiju:](#)

"Pogledajte u moje robove! Došli su mi raščupani i prašnjavi s željom moje milosti, posvjedočite da sam im već oprostio".

A također se bilježi u vjerodostojnoj predaji da je Mustafa, [sallallahu alejhi ve sellem kazao:](#)

"Ja sam stao ovdje a Arefat je cijeli ovaj prostor".

Potom je Allahov Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem](#) po zalasku Sunca izgovarajući telbiju krenuo ka Muzdelifi te je na Muzdelifi klanjao akšam (3 rekata) i jaciju (2 rekata) sa jednim ezanom i dva ikameta a potom je spavao do sabaha te ga klanjao kao što se i obično klanja dva rekata.

Potom je Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem](#) dovio i donosio tekbire sve dok nije sunce izašlo a tom prilikom Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem je kazao :](#)

"Stao sam ovdje a cijelo ovo mjesto je stajalište (cijela Muzdelifa)".

Tokom ovoga boravka hadžije će da dove i da zikre, mole za oprost... a nema potrebe da hadžije traže mjesto na kojem je Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem](#) stajao jer kako je sam on kazao cijela Muzdelifa je stajalište odnosno mjesto za dovu. Također treba napomenuti da je Poslanik s.a.w.s olakšao boravak na Muzdelifi za bolesne, slabe, žene i starce te sve koji su iz tih kategorija u zadnjom

dijelu noći. Tako svi oni koji su iz pometnuti kategorija mogu da koriste tu olakšicu i da napuste Muzdelifu prije drugih.

Kada se razvidi dobro (*osvane*) hadžije treba da krenu ka Mini a tako je postupio i naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem izgovarajući Telbiju. Po dolasku na Minu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je otišao do "Velikog Džemreta" (*Džemretu-l-Akabe*) te bacio sedam kamenčića, prilikom svakoga bacanja izgovarao bi Tekbir; potom je zaklao Kurban i obrijao glavu. I ovo se smatra prvim izlaskom iz Ihrama (*biva dozvoljeno sve osim općenja sa ženama*). Nakon toga namirisala ga je Aiša, radijallahu anha te je Poslanik otišao do Kabe te tavafio oko nje.

Upitan je bio Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem na dan kurbana (*Bajram*) o onome čovjeku koji je zaklao Kurban prije bacanja kamenčića ili o onome ko je obrijao glavu prije klanja Kurbana ili o onome ko je obavio Tavaf prije bacanja kamenčića pa je on, *sallallahu alejhi ve sellem rekao:*

"Uradite to, nema smetnje".

Kaže dalje prenosioć hadisa: Ništa nismo toga dana pitali u vezi obreda (*reda radnji ako bih neko nešto uradio prije druge stvari*) a da nam nije kazao:

"Uradite to, nema smetnje".

Upitao je čovjek Allahova Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*: O Allahov Poslaniče ja sam obavio Saj prije Tavafa pa mu je Poslanik sallallahu alejhi ve sellem kazao: "Uradi nema smetnje ". (*Osoba koja obavlja recimo hadždž Kiran i tokom umre obavi Saj nije obavezna da ponavlja Saj poslije jer prvi Saj je ustvari Saj za Hadždž*).

Tako na osnovu svega rečenog vidimo da je od sunneta da se na dan Bajrama počne sa bacanjem kamenčića potom da se zakolje Kurban te da se ošiša ili obrije glava a bolje je brijanje na osnovu hadiskih tekstova. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je dovio tri puta za onoga ko obrije glavu a jedan put za onoga ko skрати kosu!

Nakon ovih radnji hadžija izlazi iz prvog dijela obreda Hadždža i biva mu sve dozvoljeno osim polno općenje sa ženama!

Po obavljenim obredima koje smo gore spomenuli hadžija ide ka Haremu (**Kabi**) da tavafi oko nje i da obavi saj te nakon toga ukoliko je bio Mutemeti' (**obavljao Hadždž Temet'u**) biva mu sve dozvoljeno pa i općenje sa ženom. No, ukoliko hadžija obavlja vrste hadža Kiran ili Ifrad njemu je dovoljan prvi saj te ne treba da ponovo to radi jer prvi saj koji je uradio sa Umrom mu je ujedno i ovaj Hadžski saj. No, ukoliko to nije uradio sa pozdravnim tavafom (**Tavafu-l-Kudum**) onda mu je obaveza da uradi taj Saj po obavljenom Tavafu te i njemu biva sve dozvoljeno kao i općenje sa ženama.

Po obavljenom tavafu Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem se vratio na Minu i boravio na njoj tri dana, (**dan bajrama te 11,12,13 Zul-Hidže**). Hadžije će bacati kamenčiće svaki dan poslije bajrama i to poslije podne namaza odnosno kada Sunce pređe polovinu neba. Bacit će na svako Džemre po 7 kamenčića sa izgovorom Tekbira. Po bačenim kamenčićima na prvom i drugom Džemretu hadžija će da se pomjeri malo u desnu stranu okrenut kibli te će da dovi podignuti ruku. Tokom dove prvo Džemre će mu biti na lijevoj strani a drugo će biti desno od njega. Treba napomenuti da ova dova biva samo nakon prvog i drugog Džemreta a hadžija treba da vodi računa da ne bi ugrozio druge hadžije ili im zasmetao tokom njihova bacanja kamenčića. Ovo će raditi tri dana kao što je i Poslanik s.a.w.s radio te nakon sto je on, sallallahu alejhi ve sellem bacio na zadnjem Džemretu 7 kamenčica sišao je do mjesta EL-EBTAH te je tu klanjao podne i ikindiju, akšam i jaciju. Nakon toga

u zadnjem dijelu noći sišao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem do Mekke tj. do Harema - klanjao sabah namaz a prije nego što je obavio namaz odnosno prije sabaha, on je sa ashabima obavio Tavaf tako da je po završenom namazu krenuo ka Medini i to 14 Zul-Hidžeta!

Na osnovu prakse Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem i njegovi postupaka obaveza na nama je da slijedimo sve što je on radio i to redom kao što je preneseno od njega, sallallahu alejhi ve sellem. Dakle, boraveći na Mini tri dana hadžija će da baca svaki dan po 21 kamenčić (3 na Veliko Džemre, 3 na Srednje i 3 na malo Džemre) izgovarajući prilikom bacanja Tekbir a nakon prvoga i drugog Džemreta stat će u stranu da dovi okrenut ka Kibli a podignuti ruku. Treba napomenuti da je ovo stajanje odnosno upućivanje dove MUSTEHAB (lijepo) a nije obaveza.

Ukoliko hadžija ne bude u stanju da baca kamenčiće nakon podne do akšama onda će to učiniti tokom noći do sabaha što je ispravno mišljenje kod većine uleme!

Ukoliko bih hadžija imao potrebu ili pak želio da napusti Minu nakon drugog dana a prije nastupanja akšama (12 Zul-Hidžeta) obaveza mu je da izađe iz Mekke prije samog akšama. Ukoliko ne bi uspio da izađe u tom periodu onda mu je obaveza da ostane i treći dan (13 Zul-Hidže) te da i taj dan baca kamenčiće kao što je radio i prošla dva dana.

Boravak prva dva dana na Mini (11 i 12 Zul-Hidže) je obaveza (farz) po konsenzusu učenjaka. Osobe koje imaju opravdan šeriatski razlog dovoljno je da borave na Mini veći dio noći. Što se tiče 3 noći (13 Zul-Hidže) ona nije obavezna a niti je poslije nje obavezno bacanje kamenčića!

Kada hadžija bude želio i odlučio da napusti Mekku obaveza mu je da uradi Oprosní tavaf (**sedam krugova**) a to radeći po riječima Allahova Poslanika, **sallallahu alejhi ve sellem**:

"Neka niko od vas ne napusti Mekku a da zadnji obred mu bude Tavaf (**Oprosní tavaf**)".

Osim za ženu koja ima hajz ili nifas, za njih nema Oprosnog tavafa kao što se prenosi od Ibn Abasa, **radijallahu anhu**:

"Naređeno je ljudima zadnji obred bude Tavaf (**Oprosní**) osim za ženu u hajzu."

Molim Allaha da nas sve podučí i uputi na ono s čim je On zadovoljan, te da primi od nas i vas sva naše obrede i dijela te udalji nas od vatre a On je Svemogući i Kadar. Amin.

Najbolja dova – dova na dan Arefata

Najbolja dova-dova dana Arefata

Allahu, uistinu, pripada svaka hvala, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, nema nikog ko ga može na stranputicu okrenuti, a koga učini u zabludi, njemu nema upućivača.

Po izlasku Sunca na dan Arefata hadžije sa Mine kreću ka Arefatu. Od sunneta je da se dođe na Arefat do Podne namaza te da Imam ili neko od učenih ljudi održi Hutbu ili predavanje a koji je u skladu sa vremenom i prostorom te tom prilikom pojašnjavajući hadžijama obrede toga dana i dana koji su poslije.

Također pozvat će ljude na bogobožnost i pridržavanje Kur'ana i sunneta Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Nakon ovoga predavanja ili hutbe klanjat će podne i ikindiju skraćeno i spojeno u podnevskom vremenu sa jednim ezanom i dva ikameta. Potom će hadžije da stanu na Arefat a cijeli Arefat je mjesto za dovu i ibadet, te će da dove šta žele od dunjalučki i ahiretski blagodati i dobara. Lijepo je da se tokom dove okrenu ka Kibli i "Brdu Milosti" ukoliko je to moguće a potom će stati i doviti u stanju u kome se nalaze! Tokom dove će da podignu ruke i da budu skrušeni u dovi te će da dove ili uče Kur'an ili da donose Telbiju, [a od sunneta je da povećaju broj izgovora:](#)

"لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ،
بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ."

„LA

ILAHE ILLALLAHU VAHDEHU LA ŠERIKE LEH LEHU-L-
MULKU VE LEHU-L-
HAMDU JUHJI VE JUMITU VE HUVE 'ALA
KULLI ŠEJ'IN KADIR.“

Prijevod dove: „Nema Boga osim Jednog i Jedinog Allaha, Kojem nema niko ravan! Njemu pripada sva vlast i sva slava oživljava i usmrćuje i On je svemogućí!

Sve ovo navedeno preneseno je od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem ispravnim putem i zabilježeno u vjerodostojnim zbirkama hadisa. Kazao je Muhammed, [sallallahu alejhi ve sellem:](#)

'Najbolja dova je dova na dan Arefata, [a najbolje što sam rekao ja i poslanici prijeme mene jeste:](#) „LA

ILAHE ILLALLAHU VAHDEHU LA ŠERIKE LEH LEHU-L-
MULKU VE LEHU-L-

HAMDU JUHI VE JUMITU VE HUVE 'ALA
KULLI ŠEJ'IN KADIR.“

Prijevod dove: „Nema Boga osim Jednog i Jedinog Allaha, Kojem nema niko ravan! Njemu pripada svavlast i sva slava oživljava i usmrćuje i On je svemoguć! "

A također se od Njega prenosi da je kazao:

"Najdraže četiri stvari Allahu su: „SUBHANALLAH,
VELHAMDULILLAH, VE LA ILAHE ILLALLAH, VALLAHU
EKBER“.

Prijevod: “Hvaljen neka je Allah, i Njemu pripada zahvala, nema istinskog Boga osim Njega, Allah je najveći.“

Ovaj zikir treba što više učiti i ponavljati prisebno i sa skrušenošću. Isto tako, treba često učiti zikir i dove koje su propisane u svakom vremenu, a naročito na ovom mjestu i u ovom velikom danu, te među njima odabrati one koje su sadržajnije, **kao što su sljedeće:**

"رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ" [١٢٧-٢]

"Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!

"رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ
النَّوَابِ الرَّحِيمُ." [١٢٨-٢]

"Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i porod naš neka bude odan Tebi, i pokaži nam obrede naše i oprosti nam, jer Ti primaš pokajanje i samilostan si!"

"رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ" [٢٠١-٢]

"A ima i onih koji govore: "Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovom i na onom svijetu, i sačuvaj nas patnje u ognju!"

"رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ" [٢٥٠-٢]

"I kad nastupiše prema Džalutu i vojsci njegovoj, **oni zamoliše:** "Gospodaru naš, nadahni nas izdržljivošću i učvrsti korake naše i pomozni nas protiv naroda koji ne vjeruje!"

"رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفُ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ" [٢٨٦-٢]

"Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavlaj nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehе naše i oprosti nam, i smiluj se na nas.

Ti si Gospodar naš pa nam pomozni protiv naroda koji ne vjeruje!"

"رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ" [٨-٣]

"Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj koji mnogo daruje!"

"رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ" [٩-٣]

"Gospodaru naš, Ti ćeš sakupiti sve ljude na Dan u koji nema nikakve sumnje." - Allah će, zaista, održati obećanje.

"رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ" [١٦-٣]

"Gospodaru naš, mi, zaista, vjerujemo; zato nam oprost i grijehe naše i sačuvaj nas patnje u ognju!"

"رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ" [٥٣-٣]

"Gospodaru naš, mi u ono što Ti objavljuješ vjerujemo i mi Poslanika slijedimo, zato nas upiši među vjernike!"

"رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَتَبَيَّنْ أَعْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ" [٣-١٤٧]

"Gospodaru naš, oprost nam krivice naše i neumjerenost našu u postupcima našim, i učvrsti korake naše i pomози nam protiv naroda koji ne vjeruje!"

"رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ" [١٩٣-٣]

"Gospodaru naš, mi smo čuli glasnika koji poziva u vjeru; "Vjerujte u Gospodara vašeg!" - i mi smo mu se odazvali. Gospodaru naš, oprost nam grijehe naše i pređi preko rđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima."

"رَبَّنَا وَابْتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ" [١٩٤-٣]

"Gospodaru naš, podaj nam ono što si nam obećao po poslanicima Svojim i na Sudnjem danu nas ne osramoti! Ti ćeš, doista, Svoje obećanje ispuniti!"

"رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ" [٧-٢٣]

"Gospodaru naš", - rekoše oni - "sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni."

"رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ" [٤٧-٧]

"Gospodaru naš, ne daj nam da budemo s narodom grješnim!"

"رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّنَا مُسْلِمِينَ" [١٢٦-٧]

"Gospodaru naš, daj nam snage da izdržimo i da kao vjernici umremo!"

"رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ" [٨٥-١٠]

"Gospodaru naš, ne učini da zbog nas dođu u iskušenje ljudi koji nasilje čine,

"رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي دَرْيَبِي إِنِّي تَبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ" [١٥-٤٦]

"Gospodaru moj, dozvoli Mi da ti budem zahvalan na blagodati koju si darovao meni i roditeljima mojim, i pomoz mi da činim dobra djela kojima ćeš zadovoljan biti, i učini dobrim potomke moje; ja se, zaista, kajem i odan sam Tebi."

"رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ" [١٠-٥٩]

"Gospodaru naš, oprost i nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!"

“SUBHANALLAHI VE BIHAMDIHI, SUBHANALLAHIL-AZIM.“

Prijevod: “Slavljen i hvaljen neka je Allah, neka je slavljen Allah Uzvišeni!

"LA ILAHE ILLA ENTE SUBHANEKE INNI KUNTU MINEZ-ZALIMIN."

Prijevod: "Nema istinskog Boga osim Tebe. Neka si slavjen Ti, doista sam ja bio među grješnicima." (El-Enbija, 87).

" LA ILAHE ILLALLAHU, VE LA NA'BUDU ILLA IJAHU, LEHUN-NI'METU VE LEHUL-FADLU VE LEHUSSENAUL-HASEN, LA ILAHE ILLALLAHU MUHLISINE LEHUDDINE VE LEV KERIHELKAFIRUN"

Prijevod: "Nema istinskog Boga osim Allaha, nikog drugog ne obožavamo osim Njega, Njemu pripada blagodat, poštovanje i najljepša pohvala. Nema Boga osim Allaha. Njemu iskreno vjeru ispovjedamo, makar se bezbožnicima ne dopadalo."

" LA HAVLE VE LA KUVVETE ILLA BILLAH."

Prijevod: "Nema snage niti moći osim kod Allaha."

"RABBENA ATINA FI-DDUNJA HASENETEN, VE FIL-AHIRETI HASENETEN, VE KINA AZABENNAR"

Prijevod: "Gospodaru naš podari nam dobra na ovom i na onom svijetu i sačuvaj nas patnje u vatri."

"ALLAHUME ASLIH LII DINI ELLEZI HUVE I'SMETU EMRII, VE ASLIH LI DUNJAJE ELLETI FIHA ME'AŠII, VE ASLIH LII AHIRETII ELLETI FIHA ME'ADII, VEDŽ'ALIL HAJATE ZIJADETEN LII FI KULLI HAJR, VEL-MEVTE RAHATEN LII MIN KULLI ŠERR."

Prijevod: "Allahu moj popravi mi vjeru koju je zaštita moja, i popravi moj dunjaluk na kome živim, popravi moj ahiret koji je

mjesto mog povratka, učini mi život povećanjem svakog dobra i smrt smirajem za mene od svakog zla.“

“EUZU BILLAHI MIN DŽEHDIL BELAI, VE DEREKIŠ-ŠEKAI,
VE SUIL-KADAI, VE ŠEMATETIL EADAI.“

Prijevod: “Utječem se Allahu od iscrpljujućeg iskušenja, bezizlazne nesreće, loše presude i neprijateljske zlobe.“

“ALLAHUMME INNI EUZU BIKE MINEL-HEMMI VEL-
HAZENI VE MINEL-ADŽZI VEL-KESELI VE MINEL-DŽUBNI
VEL-BUHLI VE MINEL-ME'SEMI VEL-MAGREMI VE MIN
GALEBETID-DEJNI VE KAHRIR-RIDŽALI, EUZU BIKE
ALLAHUMME MINEL-BERESI VEL-DŽUNUNI VEL-
DŽUZAMI VE MIN SEJJI IL-ESKAMI.“

Prijevod: “Allahu moj utječem Ti se od brige i žalosti, nemoći i ljenosti, od kukavičluka i škrtosti, grijeha i prezaduženosti, od toga da me dug savlada i ljudi ugnjetavaju. Allahu moj, utječem Ti se od lepree i ludila, od sakatosti i zlih bolesti.“

“ALLAHUMME INNI ES'ELUKEL-AFVE VELAFIJETE FID-
DUN JA VEL-AHIREH.“

Prijevod: “Allahu moj, molim Te za oprost i zdravlje na dunjaluku i na ahiretu.“

“ALLAHUME INNI ES'ELUKEL-AFVE VELAFIJETE FII DINII
VE DUNJAJE VE EHLII VE MALII.“

Prijevod: “Allahu moj, molim Te za oprost i zaštitu u mojoj vjeri i životu na dunjaluku, u mojoj porodici i imetku.“

“ALLAHUMMESTUR 'AVRATI VE AMIN REV'ATI,
VAHFAZNI MIN BEJNI JEDEJJE VE MIN HALFI, VE AN
JEMINI VE AN ŠIMALI, VE MIN FEVKI, VE EUZU
BIAZAMETIKE EN UGTALE MIN TAHTI.“

Prijevod: “Allahu moj pokrij moja sramna djela, učini me sigurnim od straha, čuvaj me s moje prednje strane, te od svega što me može zadesiti s leđa, s desne i lijeve strane i odozgo i utječem Ti se Tvojom veličinom da se ne otvori zemlja ispod mene.“

“ALLAHUMME-GFIR LI HATIETI VE DŽEHLI VE ISRAFI FI
EMRI VE MA ENTE A'LEMU BIHI MINNI.“

Prijevod: “Allahu moj, oprosti mi grijehе moje, neznanje moje i pretjeranost moju u stvarima mojim i ono što Ti poznaješ, bolje od mene.“

“ALLAHUMME-GFIR LII DŽIDDI VE HEZLI VE HATAII VE
AMDİ VE KULLU ZALIKE INDI.“

Prijevod: “Allahu moj, oprosti mi ono što činim u zbilji i u šali, i ono što namjerno i nenamjerno učinim, a sve to se nalazi kod mene.“

“ALLAHUMME-GFIR LII MA KADDEMTU VE MA EHHERTU
VE MA ESRERTU VE MA EA'LENTU VE MA ENTE EA'LEMU
BIHI MINNI ENTELMUKADDIMU VE ENTEL-MUEHHIRU VE
ENTE 'ALA KULLI ŠEJ'IN KADIR.“ (Muslim)

Prijevod: “Allahu moj, oprosti mi ono što učinih prije ili ono poslije, ono što tajno i javno uradih, ono što Ti poznaješ a ja ne poznajem, Ti si Prvi i Posljednji i Ti sve možeš.“

“ALLAHUMME INNI ES'ELUKES-SEBATE FILEMRI VEL-
AZIMETE ALER-RUŠDI, VE ES'ELUKE ŠUKRE NI'METIKE VE

HUSNE 'IBADETIKE, VE ES'ELUKE KALBEN SELIMEN VE
LISANEN SADIKAN, VE ES'ELUKE MIN HAJRI MA TA'LEMU
VE EUZU BIKE MIN ŠERRI MA TA'LEMU VE ESTAGFIRUKE
LIMA TA'LEMU INNEKE ALLAMUL-GUJUB.“

Prijevod: “Allahu moj, molim Te za čvrstoću u vjeri i odlučnost na
uputi. Molim Te za zahvalu na tvojim blagodatima i za lijep ibadet
samo Tebi. Molim Te za zdravo srce I iskren jezik. Molim Te za
dobro koje znaš i utječem Ti se od zla koje znaš. Tražim oprost od
Tebe za ono što Ti poznaješ, Ti si zaista Poznavalac svega
nevidljivog.“

“ALLAHUMME RABBEN-NEBIJJI MUHAMMEDIN 'ALEJHIS-
SALATU VES SELAMU IGFIR LI ZENBI BE EZHIB GAJZA
KALBI VE E'IZNI MIN MUDILLATIL FITENI MA
EBKAJTENI.“

Prijevod: “Allahum moj, Gospodaru poslanika Muhammeda,
sallallahu alejhi ve sellem, oprosti mi grijeha moje i odstrani tegobu
iz srca mog, zaštititi me od zabludujućih smutnji dok sam živ.“

“ALLAHUMME RABBES-SEMAVATI VE RABELERDI VE
RABEL-'ARŠIL-'AZIMI RABBENA VE RABBE KULLI ŠEJ'IN
FELIKAL-HABBI VENNEVA MUNZILET-TEVRATI VEL-
INDŽILI VELKUR'AN, EUZU BIKE MIN ŠERRI KULLI ŠEJ'IN
ENTE AHIZUN BI NASIJETIHI, ENTEL-EVVELU FE LEJSE
KABLEKE ŠEJ'UN, VE ENTEL-AHIRU FE LEJSE BA'DEKE
ŠEJ'UN, VE ENTEZ-ZAHIRU FE LEJSE FEVKAKE ŠEJ'UN, VE
ENTEL-BATINU FE LEJSE DUNEKE ŠEJ'UN, IKDI ANNID-
DEJNE VE AGNINI MINEL-FAKRI.“ (MUSLIM)

Prijevod: “Allahu moj, Gospodaru nebesa i Zemlje, Gospodaru Arša
veličanstvenog, Gospodaru naš i Gospodaru svega. Ti Koji daješ da
sjemenke i košpice prokljaju, Ti koji Tevrat, Indžil i Kur'an objavi,

utječem Ti se od zla svega onog čime Ti upravljaš, Ti si Prvi i ništa nije prije Tebe i Ti si Posljednji i ništa nije poslije Tebe, Ti si najviši i ništa iznad Tebe nije, i Ti si Skriveni i nema ništa bez Tebe, oslobodi me duga i odagnaj siromaštvo od mene.“

“ALLAHUMME AATI NEFSI TAKVAHA, VE ZEKKIHA ENTE HAJRU MEN ZEKKAHA, ENTE VELIJJUHA VE MEVLAHA, _ALLAHUMME INNI EUZU BIKE MINEL-'ADŽZI VEL-KESELI, VE EUZU BIKE MINEL-DŽUBNI VEL-HEREMI VEL BUHLI, VE EUZU BIKE MIN AZABIL-KABRI.“

Prijevod: “Allahu moj, podari mojoj duši bogobožnost, očisti je, Ti si onaj koji najbolje duše čistiš, Ti si njen staratelj i zaštitnik. Allahu moj utječem Ti se od nemoći i ljenosti, i utječem Ti se od kukavičluka, oronule starosti i škrtosti, i utječem Ti se od patnje u kaburu.“

“ALLAHUMME LEKE ESLEMTU, VE BIKE AMENTU, VE 'ALEJKE TEVEKKELTU, VE ILEJKE ENEBTU, VE BIKE HASAMTU, EUZU BI 'IZETIKE EN TUDILLENİ LA İLAHE İLLA ENTE. ENTELHAJJU- LLEZI LA JEMUTU VEL-DŽİNNU VELİNSU JEMUTUN.“

Prijevod: “Allahu moj, Tebi se predajem, u Tebe vjerujem, na Tebe se oslanjam, i Tebi se kajem, i u ime Tvoje se raspravljam, utječem Ti se tvojom veličanstvenošću da me ne odvedeš u zabludu, nema istinskog božanstva osim Tebe, Ti si Živi koji ne umire, a ljudi i džinni umiru.“

“ALLAHUMME INNI EUZU BIKE MIN 'ILMIN LA JENFA', VE MIN KALBIN LA JAHŠA', VE MIN NEFSIN LA TEŠBA', VE MIN DA'VETIN LA JUSTEDŽABU LEHA.“

Prijevod: “Allahu moj, utječem Ti se od znanja koje ne koristi i od srca koje se ne boji, i od duše koja se ne zasićuje, i od dove koja se ne prima“.

“ALLAHUMME DŽENNIBNI MUNKERATIL AHLAKI VEL-
E'AMALI VEL-EHVAI VEL-EDVAI.“

Prijevod: “Allahu moj, udalji me od lošeg ponašanja I loših djela i prohtjeva i bolesti.“

“ALLAHUMME ELHIMNI RUŠDI, VE E'IZNI MIN ŠERRI
NEFSI.“

Prijevod: “Allahu moj, nadahni me razboritošću i zaštiti me od zla moje duše “

“ALLAHUMME-KFINI BI HALALIKE AN HARAMIKE, VE
AGNINI BI FADLIKE AN MEN SIVAK“

Prijevod: “Allahu moj, zadovolji me Tvojim halalom, da ne uzimam haram i opskrbi me Svojom dobrotom da je ne tražim od drugog “

“ALLAHUMME INNI ES'ELUKEL-HUDA VETTUKA VEL-
'AFAFE VEL-GINA.“

Prijevod: “Allahu moj, tražim od Tebe uputu, bogobožnost, čednost i bogatstvo.“

“ALLAHUMME INNI ES'ELUKEL-HUDA VESSEDAD.“

Prijevod: “Allahu moj, tražim od Tebe uputu i ustrajnost.“

“ALLAHUMME INNI ES'ELUKE MINEL-HAJRI KALLIHI
'ADŽILIH VE ADŽILIH, MA ALIMTU MINHU VE MA LEM

E'ALEM, VE EUZU BIKE MINEŠ-ŠERRI KULLIHI 'ADŽILIH
VE ADŽILIH, MA 'ALIMTU MINHU VE MA LEM E'ALEM, VE
ES'ELUKE MIN HAJRI MA SE'ELEKE MINHU ABDUKE VE
NEBIJUKE MUHAMMEDUN, SALLALLAHU ALEJHI VE
SELLEM, VE EUZU BIKE MIN ŠERRI ME-STE'AZEKE MINHU
ABDUKE VE NEBIJUKE MUHAMMEDUN, SALLALLAHU
ALEJHI VE SELLEM.“

Prijevod: “Allahu moj, od Tebe tražim svako dobro i brzo i
odgođeno i ono koje Ti poznaješ a ja ne znam. Utječem Ti se od
svakog zla i brzog i odgođenog i onog kojeg Ti znaš a ja ne znam.
Molim Te za dobro za koje Te molio Tvoj rob i vjerovjesnik
Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i utječem Ti se od zla od
kojeg Ti se utjecao Tvoj rob i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu
alejhi ve sellem.“

“ALLAHUMME INNI ES'ELUKEL-DŽENNETE VE MA
KARREBE ILEJHA MIN KAVLIN EV 'AMEL, VE E'UZU BIKE
MINEN-NARI VE MA KARREBE ILEJHA MIN KAVLIN EV
'AMEL, VE ES'ELUKE EN TEDŽ'ALE KULLE KADAIN
KADAJTEHU LI HAJREN.“

Prijevod: “Allahu moj, molim Te za Džennet i ono što približava
njemu od riječi i djela, i utječem Ti se od vatre i onog što približava
njoj od riječi i djela. Molim Te da svaku presudu koju mi presudiš,
uciniš dobrom za mene.“

“LA ILAHE ILLELLAHU VAHDEHU LA ŠERIKE LEH, LEHUL-
MULKU VE LEHUL-HAMDU JUHI VE JUMITU BIJEDIHIL-
HAJRU VE HUVE 'ALA KULLI ŠEJ'IN KADIR,
SUBHANELLAHI VELHAMDULILLAHI VE LA ILAHE
ILLELLAHU VALLAHU EKBER VE LA HAVLE VE LA
KUVVETE ILLA BILLAHIL-'ALIJJIL-'AZIM.“

Prijevod: “Nema istinskog božanstva osim Allaha Jedinog. Nema Mu ravna. Njemu pripada vlast i zahvala. Oživljava i usmrćuje. ﷻ Njegovoj Ruci je svako dobro. On sve može. Slava i zahvala pripadaju Allahu. Nema istinskog božanstva osim Allaha. Allah je Najveći. Nema pomoci niti snage osim kod Allaha Uzvišenog, Veličanstvenog.“

“ALLAHUMME SALLI 'ALA MUHAMMEDIN, VE 'ALA ALI MUHAMMED, KEMA SALLEJTE 'ALA IBRAHIME, VE 'ALA ALI IBRAHIM, INNEKE HAMIDUM-MEDŽID, VE BARIK 'ALA MUHAMMEDIN, VE 'ALA ALI MUHAMMED, KEMA BAREKTE 'ALA IBRAHIME, VE 'ALA ALI IBRAHIME, INNEKE HAMIDUM-MEDŽID.“

Prijevod: “Allahu moj, smiluj se Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovom potomstvu, kao što si se smilovao Ibrahimu, alejhis-selam, i njegovom potomstvu. Zaista si Ti Hvaljen i Slavljen. Allahu moj, blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovo potomstvo, kao što si blagoslovio Ibrahima, alejhis-selam, i njegovo potomstvo. Doista si Ti Hvaljen i Slavljen.“

“RABBENA ATINA FID-DUN`JA HASENETEN VE FIL-AHIRETI HASENETEN VEKINA 'AZABENNAR.“

Prijevod: “Allahu naš, podari nam dobro na ovom i na onom svijetu i sačuvaj nas od patnje u vatri.“

Postoje mnoge dove u Kur'anu i sunnetu koje se ovom i drugim prilikama mogu učiti. Preporučujemo zbirke sunnetskih dova «Zaštita svakog muslimana» (Hisnul muslim) od Seid El-Kahtanija i «Zbirka izabranih dova (iz Kur'ana i Hadisa)» Dove se mogu učiti i na svom maternjem jeziku, a posebno je vrijedno da se zna ono što se uči i šta se od Uzvišenog Allaha moli. ﷻ dovama treba obuhvatiti potrebe i ovog i budućeg svijeta, tražiti uputu, oprost, sreću, pomoć i

zaštitu za sebe, svoje roditelje, djecu, porodicu, rodbinu, narod i cijeli ummet. Treba se sjetiti posebno naše braće koji su u mnogim teškim iskušenjima, koji rade i bore se za ovu vjeru. Možda je ovo posljednja prilika koja se ukazala nekom od nas, pa nastojmo je najbolje i potpuno iskoristiti. Učinimo iskrenu teobu, pokajanje od svih svojih grijeha i zamolimo Uzvišenog da nam oprost. Odlučimo da naš život bude u pokornosti Uzvišenom.

Kada biva nagrada nijeta kao i nagrada učinjenog djela?

"إِنَّ بِالْمَدِينَةِ لَرَجَالًا مَا سِرْتُمْ مَسِيرًا وَلَا قَطَعْتُمْ وَاذِيًّا إِلَّا كَانُوا مَعَكُمْ حَبْسَهُمُ الْمَرَضُ." و فِي رَوَايَةٍ فِي حَدِيثٍ وَكَيْعٍ: "إِلَّا شَرَكُوكُمْ فِي الْأَجْرِ."

"Doista ima u Medini ljudi, niste prešli razdaljinu a niti prevalili dolinu a da oni nisu bili sa vama - sprečila ih je bolest." [A u drugoj predaji stoji](#): "Osim da su oni učesnici u nagradi s vama."[\[1\]](#)

Rekao je šejh Ibn Usejmnin - [Allah mu se smilovao – u komentaru ovoga hadisa](#):

Značenje hadisa je, čovjek kada zanijeti dobro djelo al' ga spriječi neka prepreka da to djelo uradi njemu se piše vrijednost onoga što je zanijetio ([naumio](#)).

No, kada čovjek radi neko djelo u stanju kada je zdrav ([kada nije spriječen](#)) odnosno dok je bio zdrav i sposoban redovno je to činio djelo, zatim je oslabio ([razbolio se ili ostarilo](#)) - ovakvom čovjeku se piše vrijednost čitava djela jer je Allahov Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem rekao](#):

" إِذَا مَرَضَ الْعَبْدُ أَوْ سَافَرَ كُتِبَ لَهُ مِثْلُ مَا كَانَ يَعْمَلُ مُقِيمًا صَحِيحًا."

"Kada se razboli Allahov rob (čovjek) ili kada otputuje biva mu upisano isto dobro djelo što je činio dok je bio kod kuće i zdrav." [2]

Pa tako biva obradovan svaki onaj ko je svakodnevno činio hajr (dobra djela) pa ga u tome spriječi neka prepreka- njemu biva upisana vrijednost cijeloga dijela!

Primjer:

Ukoliko je čovjek redovno klanjao namaz u džematu u mesdžidu no, zatekne ga neka prepreka kao što je bolest ili san ili nešto slično iz ovoga domena pa njemu biva upisana nagrada klanjača u džematu potpuno bez ikakva umanjivanja.

A također ako je imao običaj da klanja dobrovoljan namaz "NAFILU" no spriječi ga nešto u tome, nešto van njegove moći pa njemu biva upisana vrijednost tog potpunog dijela. I mnogi drugi primjeri koji su potvrda ovoga hadisa koji je bez sumnje velika Allahova milost ovome ummetu.

No, ukoliko čovjeku ne bude od običaja ili ne bude radio neko djelo prije stalno tj. konstantno pa njemu se piše samo vrijednost nijeta bez nagrade djela.

Dokaz za ovo:

Siromašni ashabi, [radijallahu anhum rekli su](#): O Allahov Poslaniče pretekli su nas vlasnici imetka u nagradi i vječnom boravištu - znači pretekli su nas nosioci imetka u sadaki (milosrđu) i oslobođanju robova (što je veliko, ogromno djelo) pa je rekao Allahov Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem](#):

"أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَمْرِ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ أَدْرَكْتُمْ مَنْ قَبْلَكُمْ وَفُتِمَ مَنْ بَعْدَكُمْ تَحْمَدُونَ اللَّهَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ وَتُسَبِّحُونَ وَتُكَبِّرُونَ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَأَرْبَعًا وَثَلَاثِينَ."

"Hoćete li da vas obavijestim o nećemu, ukoliko budete to uradili dostići će te one koji su vas prestigli i neće vas niko dostići (u nagradi) osim onoga ko bude uradio isto što uradite? Pa je rekao: Zahvaljujte Allahu na kraju svakoga namaza i veličajte Ga i donosite Tekbire, trideset i tri puta trideset i tri puta i trideset i četiri puta."

Pa su to uradili, no, nakon toga su to čuli bogati pa su i oni počeli da čine isto što i siromašni!!

Potom su došli siromašni kod Allahova Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem pa su rekli](#): O Allahov Poslaniče, čuli su naša braća (bogati) šta činimo pa i oni isto čine! Pa je kazao Allahov Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem](#):

"To je Allahova blagodat koju daje onome kome On hoće! "[3] i nije rekao im vi ste dostigli vrijednost nagrade njihova djela, no nema sumnje da oni imaju nagradu (nijeta) djela.

Iz istoga razloga spomenuo je Allahov Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem](#) onoga kome je Allah dao imetak pa ga on udjeljuje na Allahovom putu, [a vidjevši to čovjek siromah rekao je](#): Da je i meni što je dato tom čovjeku ja bih radio isto što i on radi pa je kazao Allahov Poslanik, [sallallahu alejhi ve sellem](#):

"Pa oni su u nagradi (nijetu) isti." [4] Dakle, isti u nagradi nijeta, a što se tiče djela ono se njemu ne piše osim ako je to bio njegov stalan običaj da čini. A Allah najbolje zna!!!

Napisao: Muhammed Ibn Salih El-Usejmin

Propis putovanja u nevjerničke zemlje - Islamski stav o imetku utrošenom pri tome putovanju -

"إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَّا نَوَىٰ فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَىٰ دُنْيَا يُصِيبَهَا أَوْ إِلَىٰ
امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَىٰ مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ."

Od vođe pravovjernih Omera Ibnu-l-Hattaba radijallahu anhu se prenosi da je rekao:

"Zaista se djela vrednuju prema nijjetima(namjerama) i zaista svakom čovjeku pripada ono što namjerava!Pa onaj ko učini hidžru Allahu i Njegovom Poslaniku,njegova hidžra je Allahu i Njegovom Poslaniku;a onaj ko učini hidžru radi dunjalučke koristi ili zbog žene da bi je oženio - njegova hidžra je za ono za što ju je i učinio."[\[5\]](#)

Pojasnio je Šejh Ibn Usejmin – Allahu mu se smilovao – u komentaru hadisa o Hidžri (preseljenju) da nije dozvoljen put (putovanje) u nevjerničke zemlje osim pod tri uslova: ILM (Znanje) Tuqa (Bogobojaznost) i Hadže (Potreba), pa kaže:

"Nije dozvoljeno čovjeku muslimanu putovanje u NEVJERNIČKE ZEMLJE osim pod tri uslova:

PRVI USLOV

Da osoba koja putuje je učena, da ima znanje koje će odagnati od njega Šubhe (sumnje, iskušenja) zato što nevjernici žele da ubace Šubhe muslimanima u njihovoj vjeri, poslaniku, knjizi te uopćeno u njihovom ahlaku (moralu) i u svim stvarima drugim želeći time da čovjek bude u sumnji i nedoumici oko vjere. Od stvari koje su poznate muslimanima jeste ukoliko bih čovjek sumnjao u nešto od

vjere a za što je obavezno da se vjeruje (**ima potpuno ubjeđenje**) – pa on ne bi time upotpunio ono što se od njega traži. Tako IMAN (**ubjeđenje, vjerovanje**) u Allaha, Meleke, Njegove Knjige, Poslanike, Sudnji dan, Kader (**određenje**) – obaveza je da istinski vjeruje i da je ubjeđen u sve navedeno, ukoliko bi posumnjao u bilo što od toga pa on bih time postao kjafir (**nevjernik**).

DRUGI USLOV

Da bude bogobožan, da ima jak iman koji će ga sačuvati od strasti i prohtjeva. Čovjek koji nema jaku vjeru kada otputuje u nevjerničke zemlje biva zaronjen (**zamočen**) u dunjalučke sjaji koje mu se nude tamo kao što su: nemoral, blud, alkohol, droga i druge haram stvari!

TREĆI USLOV

Da osoba koja putuje bude od onih koje su u potrebi za tim kao da bude bolesna te putuje da se liječi u nevjerničkoj zemlji ili da bude u potrebi za znanjem (**naukom**) a to ne može da nađe u Islamskim zemljama, ili pak čovjek bude u potrebi da putuje radi trgovine te otputuje obavi posao zatim se vrati u svoju zemlju - ono što je bitno jeste da bude u nekoj od POTREBA (**nužnosti**) koje ne može da nađe u Islamskim zemljama.

Na osnovu svega rečenog smatram da oni koji putuju u nevjerničke zemlje radi ODMORA (**putovanja, uživanja**), smatram da su oni GREŠNICI i da svaki kurš (**količina novca**) potrošen na ovo putovanje je HARAM njima i razbacivanje za koje će biti pitani na Sudnjem danu kada ne budu našli niti mjesto niti prostor da se raskomote a niti da se naslađuju u njemu!

---

[1] Bilježi imam Muslim u poglavlju: Knjiga o upravi broj 1911

[2] Bilježi imam Buhari u poglavlju : Knjiga o Džihadu pod brojem 2996

[3] Bilježi imam Buhari u poglavlju: Knjiga o Ezanu pod brojem 843

[4] Bilježi imam Tirmizi u poglavlju: Knjiga o Zuhdu pod brojem 2325

[5] Hadis bilježi imam Buhari pod brojem:1,[knjiga](#):Početak Objave,[Poglavlje](#): Kako je počela objava Poslaniku sallahu alejhi ve sellem. [I Muslim pod brojem](#):1097,Knjiga o upravi,[poglavlje](#):Riječi Poslanika sallahu alejhi ve sellem:"Zaista se djela vrednuju prema namjerama." sa drugačijim tekstom!